

Marko Hercigonja — Zagreb.

Desetgodišnjica Udruženja studenata agronoma u Zagrebu

Udruženje studenata agronoma u Zagrebu osnovano je pod imenom »Akademski gospodarski klub« 4. decembra 1919. po slušačima gospodarstva na gospodarsko-šumarskom fakultetu u Zagrebu, većinom ranijim đacima Višeg gospodarskog učilišta u Križevcima. Tamo je postojao njihov klub »Plug«, koji je nakon osnutka zagrebačkog fakulteta likvidirao i sa svim svojim članstvom i imovinom pristupio u novoosnovani »Akademski gospodarski klub«. Godine 1925. promijenio je klub ime u »Udruženje studenata agronoma«, i ovo je u decembru prošle godine posve tiho — u krugu osnivača i sadanjeg članstva udruženja — proslavilo svoju desetgodišnjicu.

Uloga stručnih klubova u životu studenata čini se dosta neznatnom, i ako te organizacije mogu snažno djelovati na individualni razvoj pojedinaca, a i čitavih grupa omladine. Napose je prirodno, da organizacije studenata onih struka, koje su po svojoj prirodi u uskoj vezi s problemima, koji interesuju čitav narod, moraju uz stanovite uvjete razviti opsežnu djelatnost za dublje i šire obrazovanje svojih članova. Velim, uz stanovite uvjete, jer uvijek izvjestan broj slušača dolazi na pojedine fakultete više slučajno, bez poznavanja praktične važnosti svoga budućeg zvanja. Uzrocima toga ovdje ne ćemo posvećivati posebnu pažnju. Jak interes studenata za njihovu struku i stručnu organizaciju znak je, da će buduća generacija radnika na tom polju biti doista aktivna, jer želi da uči i da svladava sve zapreke, koje joj stoje na putu što temeljitijeg obrazovanja. Koliko su samo organizatorske i radne sposobnosti pokazali studenti zagr. tehničkog fakulteta u radu svog udruženja, koje u vlastitoj režiji izdaje danas skripta i udžbenike i opskrbljuje sve slušače potrepštinama za rad i t. d. Rad stručnih klubova po svojoj prirodi može zainteresovati samo one, koji se bave problemima iste struke, i vrlo je rijetko moguće da ovakove organizacije ozbiljno nastupe u javnosti. Ipak imamo primjer i za to u predavanjima i drugim propagandnim akcijama, koje je u prvim godinama nakon prevrata vodilo udruženje medicinara.

Sve su to zdrave pojave i dobro ih je poblizje upoznati i pomoći. Dešavaju se naravski i razne negativne pojave: pretjerane diskusije, isticanje i — najobičnije — nerad; uzrok je tome ili porijeklo, pa po tome i nazoni, ambicije i izgledi samih studenata, ili je preslaba povezanost predmeta s praktičnim životom. Svakako, ako vidimo u nekoj organizaciji interes za stvarnost i stvarne probleme bilo koje vrsti, znamo, da je ona na dobrom putu.

Za vrijeme svoga djelovanja prošlo je Udruženje studenata agronoma kroz razne faze; uglavnom čitav rad udruženja možemo podijeliti u tri razdoblja.

Prvo razdoblje, odmah nakon osnutka, pada u doba odmah poslije rata, koje, obzirom na zastoj u studiranju uzrokovan ratom, predstavlja razdoblje najbujnijeg dačkog života na zagrebačkom sveučilištu. Tako je i broj slušača na gospodarsko-šumarskom fakultetu bio tada vrlo velik, napose na gospodarskom odjelu. Udruženje marljivo izdaje skripta, pokreće »gospodarsku biblioteku«, preuređuje i popunjava knjižnicu, organizira ekskurzije, dijeli potpore i zajmove siromašnim članovima, vodi akciju za stvaranje naše gospodarske terminologije, pokušava čak organizirati menzu za studente gosp.-šum. fakulteta. Napose se mora spomenuti akcija oko toga da fakultet dobije dobro »Maksimir«, u kojoj je je udruženje vrlo aktivno sudjelovalo, te ima mnogo zasluga da je stvar uspjela. Potrebna financijska sredstva daju klubu brojni članovi utemeljitelji i dobrotvori (Hrv.-slav. gospodarsko društvo daje 20.000 K.). — Prva uprava udruženja bila je uopće na visini i obzirom na rad i obzirom na inicijativu, a isto tako i narednih godina radile su uprave koliko su mogle, ali što dalje, sve uz teže uvjete. Ipak nije nestalo inicijative, osniva se čitaonica (uz pomoć gospodarskog društva), stvaraju se veze sa studentskim agronomskim udruženjima u Pragu, Beogradu, Beču i Brnu, te s Udruženjem agronoma u Zagrebu; pokušava se omogućiti članovima vršenje gospodarske prakse u inozemstvu. Pomalo je opadao broj slušača agronomije, opadao je dakle i broj članova, novčanih potpora više nije bilo, i napose u godinama 1926., 1927. i 1928., udruženje je moralo svoj rad ograničiti na knjižnicu, izdavanje skriptata i organizaciju ekskurzija. Drugo se nije ni moglo. Broj članova spao je od osnutka, kad ih je bilo 70, na 24 u godini 1928.-29.

Godine 1929. prilike su se u udruženju naglo promijenile. Ne samo da je poskočio broj članova (na 67), nego se povećao i njihov interes za udruženje. Danas su nove prilike, poljoprivreda je u krizi i tko želi da joj se posveti, mora biti spreman na ozbiljan i sistematski rad. Udruženje je obnovilo svoju djelatnost na svim linijama, pa će biti zgodno da prikazemo bar glavna područja njegovog rada. To su: knjižnica i čitaonica, predavanja i sastanci, organizacija ekskurzija, veze sa staleškim i studentskim stručnim organizacijama.

Veći dio knjižnice udruženja naslijeđen je od društva »Plug«, a tokom ovih 10 godina popunjena je ona novim nabavkama i darovima. Naročito je mnogo doprinio napretku knjižnice lijep običaj gg. profesora, da joj darivaju svoja izdanja. Godine 1929. dodijelio je osim toga Ministar poljoprivrede g. Dr. Oto Frangeš pomoć od 1800 Din za nabavku novih knjiga i tim su iznosom nabavljena nekoja najnovija djela, koja se odnose na agronomsku struku. U posljednja 2 semestra nabavilo je udruženje iz svojih sredstava još znatan broj knjiga. Ljetos je knjižnica potpuno reorganizirana u prvom redu zaslugom knjižničara Milana Nikolića, uredjen je i stručni katalog, te danas ima udruženje 708, stručnih knjiga. U zimskom i ljetnom semestru god. 1929.-30. koristilo se knjižnicom oko 50 članova, a u prometu su bile 243 knjige. Izdana su troja nova skripta, a nekoja su u pripremi.

Čitaonica je također uređena, te mjesto 12 časopisa, koje je primala prošle godine, prima sada 34, tako da su u njoj zastupani svi naši ekonomski i poljoprivredni časopisi.

Knjižnica i čitaonica smještene su u prostorijama udruženja u fakultetskoj zgradi na Aleksandrovom trgu.

Udruženje je u prvim godinama svoga rada priredjivalo sastanke i predavanja. Ove godine počelo se s time iznova. Prvi je sastanak održan 23. novembra 1929. Referirao je ing. O. Panzer o poljoprivrednoj krizi, a nakon referata došlo je do živahne diskusije. Na drugom plenarnom sastanku držao je učitelj Seljačkog sveučilišta Škole narodnog zdravlja, g. Branko Sučević, interesantno predavanje o temi »Što sam doživio na selu«. Predavač je primjerima prikazao način rana naših seljaka, te odnos inteligencije prema radu oko unapređenja sela. Nakon diskusije, u kojoj su uz članove sudjelovali i nastavnici seljačkog sveučilišta zaključena je saradnja studenata agronomije s tom korisnom institucijom.

Dana 13. decembra održao je g. prof. Dr. Stjepan Poštić predavanje o poljoprivredi i poreskoj reformi. Ovaj sastanak, kojemu su prisustvovali i u Zagrebu prisutni osnivači kluba bio je ujedno tiha proslava desetgodišnjice rada. G. profesor Poštić, koji je kao osnivač bio ujedno i prvi tajnik udruženja i koji ga i danas svakom prilikom pomaže, bio je po članovima naročito pozdravljen.

Zadnji plenarni sastanak održan je 28. I. 1930. god. Predavao je g. prof. Poštić o našoj carinskoj tarifi i poljoprivredi. — Na sastancima je prosječno prisustvovalo 25—30 članova.

Današnja uprava udruženja izabrana je na glavnoj skupštini od 4. IV. o. g., a sastavljena je ovako: Predsjednik: Fahrudin Hrasnica, potpredsjednik Stjepan Budimirović, tajnik: Josip Jeličić, blagajnik: Mirko Peternel, knjižničar: Milan Nikolić, zamjenik knjižničara Ivan Jeličić, odbornici: Stjepan Berković, Ivan Pucelj i Ivan Ciglenečki, zamjenici odbornika: Ivan Gelineo i Nikola Žigrović, revizori: Lovro Šperac, Tomo Gregurek i Teodor Bartolović.

Ovdje se mora napomenuti, da udruženju vrlo mnogo pomažu gg. profesori kao i dekanat fakulteta. Udruženje dobro zna koliko mu vrijedi ta potpora i ono je zna cijiniti.

Kako su ekskurzije važan dio naučnog plana na gospodarskom odjelu, fakultet — uz pomoć države — organizira svake godine po jednu veliku ekskurziju po državi ili u inozemstvo.

Kod toga rada sudjeluje uvijek i udruženje, kolikogod mu je to moguće. Prva ekskurzija posjetila je Sloveniju i pregledala sve najvažnije tamošnje poljoprivredne institucije. Kmetijska družba za Sloveniju pružila je ekskurziji sve moguće olakšice i u znak zahvalnosti udruženje ju je imenovalo svojim začasnim članom. Narednih godina posjetile su godišnje ekskurzije Austriju, Italiju (1925.), Dalmaciju, Bošnu,

Južnu Srbiju (1926.), Osijek, Vukovar i okolicu (1927.), o toj je ekskurziji napisao g. Dr. Poštić referat, izdan po Udruženju agronoma, Češku (1928.). Godine 1929. podijelio je ministar. poljoprivrede, g. Dr. Oto Frangeš, udruženju pomoć od 30.000 Din, a ove godine 50.000 Din za ekskurziju u inozemstvo. Pod vodstvom gg. prof. Stjepana Jurića, Dr. V. Koudelke, Dr. Stjepana Filipovića i Dr. M. Gračanina posjetili su studenti poljoprivrednu izložbu u Münchenu, visoku poljoprivrednu školu u Weihestephanu, poljoprivrednu školu u Rotholzu, Innsbruck i Zell am See. Ljetošnja ekskurzija posjetila je, pod vodstvom gg. prof. I. Ritiga, Dr. Gračanina i Dr. A. Tavčara München, poljoprivrednu izložbu u Kölnu, izložbu u Leipzigu i Prag, gdje su posjećene sve poljoprivredne ustanove i fakultetsko imanje Uhřineves.

Pod vodstvom i zauzimanjem Dr. Stjepana Poštića kao predstojnika Zavoda za gospodarsku upravu, čini udruženje pod godinom manje ekskurzije, a na jesen namjerava u Dalmaciju, te je primorska banovina već doznala pomoć za tu ekskurziju.

Udruženje napose nastoji da organizira manje ekskurzije za prva četiri semestra, budući da na veliku godišnju ekskurziju idu samo dva najstarija godišta.

Veze udruženja sa studentskim agronomskim organizacijama su vrlo dobre i žive, napose s U. s. a. u Beogradu, te jugoslavenskim i českim udruženjima u Pragu i Brnu. Predstavnici udruženja vrlo su aktivno sudjelovali u svim akcijama stručnih klubova na zagrebačkom sveučilištu.

U. s. a. je začlanjeno u Udruženju agronoma u Zagrebu, s kojim je u vezi od njegovoga osnutka, i uvijek nastoji da se veze sa svršanim agronomima što bolje učvrste.

Ne mogu reći, da sam ovim napomenuo sve što se u Udruženju radi. Ideja, kao i potreba ima više, nego ruku, koje će raditi. Ali dobar je znak da se potrebe opažaju. Udruženje namjerava organizirati niz javnih predavanja o poljoprivredi, što do sada iz tehničkih razloga nije bilo moguće, nastoji doći do sredstava za nesmetano izdavanje skripata, pomaže nastojanje Seminara za gospodarsku upravu oko provođenja manjih ekskurzija u okolicu Zagreba radi upoznavanja malih gospodarstava i još mnogo toga, jer su si studenti agronomije svijesni da moraju još mnogo da rade, i stručno i — uzмимо — staleški. Dosta je da .cni to žele i svima sredstvima pokušavaju, pa moraju i uspjeti.

Rad udruženja studenata agronoma izgleda sitan i nema cilj da koga zablješti. Njega diktiraju potrebe članova. Neka se samo tako dalje nastavi sitnim radom, a bez sitničavosti, u malenom krugu, ali sa širokim horizontom. A kao cilj čitavoga rada neka ostane i dalje toliko puta na sastancima spomenuta rečenica: ne želimo biti španovi, ne želimo s visoka davati lekcije poljoprivrednicima, mi hoćemo da budemo kvalificirani poljoprivredni radnici.